

Jäätmeveo teenustasu ja alternatiivne korraldatud jäätmevedu

Katrin Koppel
olmejäätmete valdkonnajuht, Kliimaministerium

23. aprill 2026

Mõisted

Korraldatud jäätmevedu (KOJV) on

„olmejäätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast määratud jäätmekäitluskohta või -kohtadesse kohaliku omavalitsuse üksuse valitud ettevõtja poolt.“

Korraldatud jäätmeveo
teenustasu
 $= A + B$

Jäätmete
käitluskulu (A)

Jäätmete veokulu
(B)

Alternatiivse
korraldatud jäätmeveo
teenustasu
 $= A + B + C$

Jäätmete
käitluskulu (A)

Jäätmete veokulu
(B)

KOV
jäätmehoolduskulu
(C)

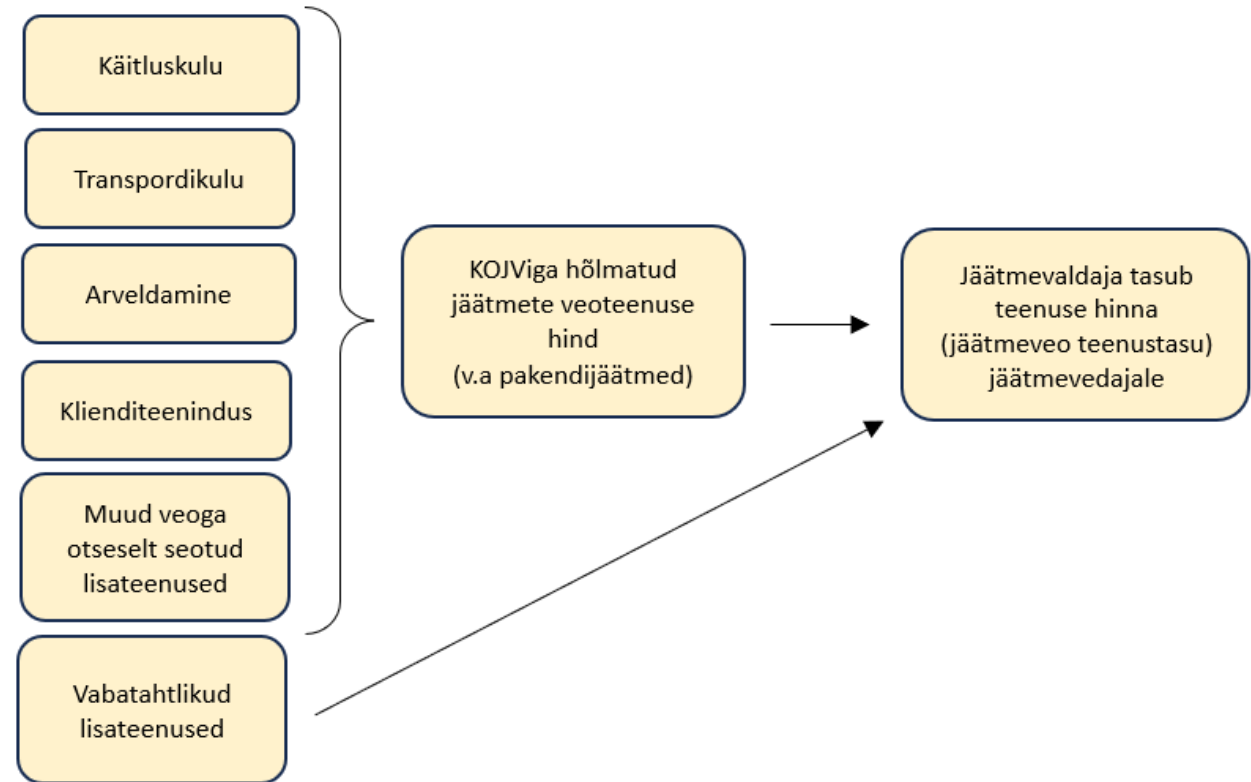

Traditsiooniline KOJV

KOVil, kes rakendab traditsioonilist KOJVi, **puudub õigus oma jäätmehoolduskulude katteks tarbijatelt teenustasu küsida.**

Jäätmevedajaid on kaks ja mõlemad esitavad jäätmevaldajale oma teenuse eest arve.

Kontsessiooni rakendav KOV tasub ise vaid TKOde poolt hüvitatavad veokulud pakendijäätmete vedajale, kõik muud teenustasud maksavad jäätmevaldajad otse teenuse osutajale.

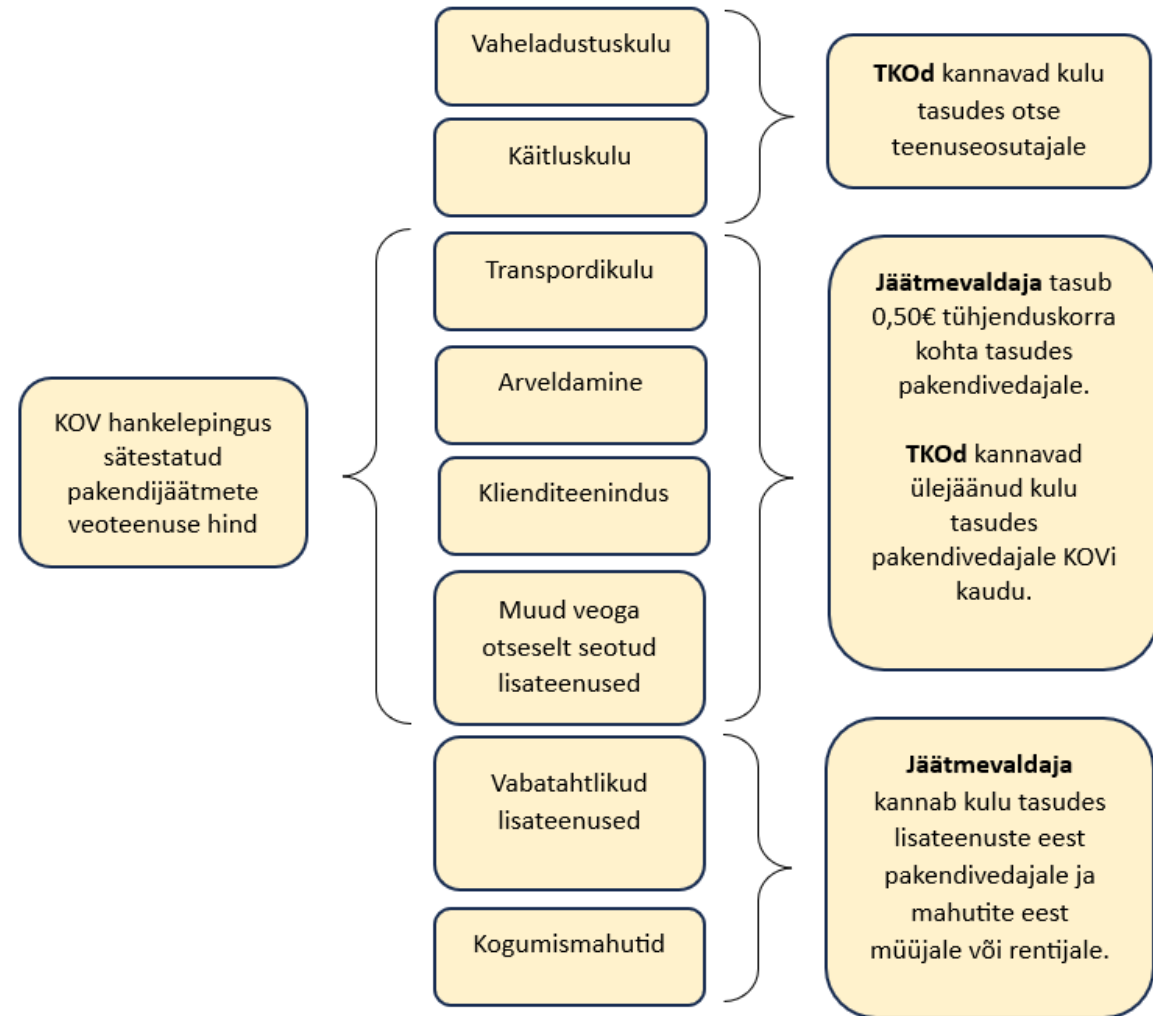
Pakendivedu traditsioonilise KOJV puhul

Jäätmevaldaja tasub pakendivedajale 0,50€ konteineri kohta.

Ülejäänud veokulu tekkekohalt kogumisel ning kogu veokulu avalike pakendikonteinerite tühjendamisel tasuvad TKOd KOVi kaudu.

Selleks esitab pakendijäätmete vedaja KOVile kord kuus arve ning KOV jagab arve TKOde vahel vastavalt turuosadele. TKOd tasuvad arved KOVile ning KOV omakorda pakendijäätmete vedajale.

Pakendijäätmete veokulu **ei ristsubsideerita**.

Alternatiivne KOJV: volikogu määrus

Jäätmeveo teenustasu suuruse määramise ja selle tasumise kord:

- millal hakkab tasu kehtima
- milleks tasu kogutakse
- KOV tasuosa määr (protsent jäätmeveo teenustasust)
- kellel on kohustus tasu maksta
- tasu kogumine vabastatud jäätmevaldajatelt ja tasu määr esimesel aastal
- tasu kogumise korraldus (kes esitab arve, kellele laekub)
- tasaarveldamine, viivised jms

Alternatiivne KOJV: veo- ja käitluse tasu

Sisendiks on **hankemenetluse tulemusena leitud**:

- käitlusteenuste maksumus
 - segaolmejätmed
 - biojätmed
 - ülejäänud KOJViga hõlmatud jätmed (nt suurjätmed), v.a pakendijätmed
- samade jätmete veoteenuse maksumus
- soovi korral ka kõrgem tasu valesti liigitatud jätmete eest.

Pakendijätmete veokulu 0,50 eurot/konteiner (PakS § 15² lg 7).

Alternatiivne KOJV: KOV jäätmehooldustasu

- Põhjendatud, vastavuses teenuse osutamise kuludega ja lähtub kulutõhususest.
 - Ainult KOV jäätmehoolduskulude katteks.
 - Proportsionaalne veo- ja käitluse tasuga.
 - **Inimesele peab olema selge, millest tema jäätmeveo teenustasu koosneb.**
- KOV jäätmehoolduskulude näited:
- jäätmejaama haldamine
 - avalikud pakendijäätmete kogumispunktid
 - ohtlike jäätmete kogumisringid
 - jäätmevaldajate register
 - arveldamine jäätmevaldajatega
 - teavituskampania
 - järelevalvespetsialisti tööjõukulu
 - sortimisuuring jms.

Alternatiivne KOJV: KOV jäätmehooldustasu suurus

KOV jäätmehooldustasu suurus on

- minimaalselt 1 euro kuus,
- kuid mitte rohkem kui 50% alternatiivse korraldatud jäätmeveo teenustasust (A+B+C).

ehk **C ei või olla suurem kui A+B.**

*Vabastatud jäätmevaldaja ning Kihnu, Ruhnu ja Vormsi jäätmevaldaja KOV tasu suurus on esimesel aastal kuni 1 euro kuus.

Alternatiivne KOJV: hinnakiri

- Kehtestab volikogu või linna- või vallavalitsus
- Hinnakirja kehtestamist ei saa delegeerida koostööorganisatsioonile, kuid ta võib teha eeltöö
- Iga KOV kehtestab oma hinnakirja ka siis, kui on koostööpiirkond
 - hinnavõrdsuse nõuet ei ole
- Võib kasutada ristsubsideerimist, et liigiti kogutavate jäätmete teenustasu oleks madalam, v.a pakendijäätmete puhul
- Kõrgem tasu valesti liigitatud jäätmete eest?
- Hinnakiri KOV veebilehel

Alternatiivne KOJV: teenustasu maksja

- Jäätmeveo teenustasu on kohustatud maksma KOJViga **liitunud jäätmevaldaja** (eramaja, korteriühistu, ettevõtte, asutus)
- Volikogu määrusega võib kohustada tasu maksma ka vabastatud jäätmevaldajad:
 - esimesel aastal kuni 1 euro kuus
 - järgnevatel aastatel minimaalselt 1 euro kuus, maksimaalselt sama KOVi liitunud jäätmevaldaja väikseim KOV tasu.
- Jäätmevaldajal on **õigus jäätmeveo teenustasu vaidlustada**, kui ta leiab, et see on ebaproportsionaalne.

Alternatiivne KOJV: teenustasu kogumine

- KOV kogub teenustasu ise või volitab selleks
 - koostöövormi (KOKS § 62)
 - KOVi enda asutatud ja otsese valitseva mõju all oleva äriühingu, MTÜ või sihtasutuse.

Ehk jäätmeveo teenustasu laekub vaid ühele neist.

Arve esitamise ülesande võib delegeerida ka jäätmevedajale

- sel juhul on arvel toodud KOVi kontonumber.

Isegi kui KOV on tasu kogumise või arve esitamise delegeerinud, vastutab ta tasu korrektse ja sihipärase kogumise eest.

Alternatiivne KOJV: arve

Jäätmeveo teenustasu arvel, mis esitatakse jäätmevaldajale, tuuakse välja:

- jäätmehoolduskulude katteks makstav tasu;
- veoteenuse tasu, sh eraldi pakendijäätmete veoteenuse tasu;
- käitlusteenuse tasu;
- lisateenused, kui jäätmevaldaja neid kasutab.

Arve võib esitada kord kuus, kord kvartalis või kord aastas.

Alternatiivne KOJV: KOV jäätmehooldustasu kasutamine

- Vaid jäätmehoolduse korraldamiseks ja arendamiseks.
- Raha ülekandmine teistesse valdkondadesse on keelatud.
- Tasu kasutamist saab kontrollida volikogu revisjonikomisjon.
- Igal aastal ülevaade KOV veebilehel:
 - numbrilised andmed tasu laekumise kohta
 - numbrilised andmed tasu kasutamise kohta kulukomponentide kaupa (vt JäätS § 66² lg 4)
 - TKOde poolt hüvitatud pakendijäätmete veokulu

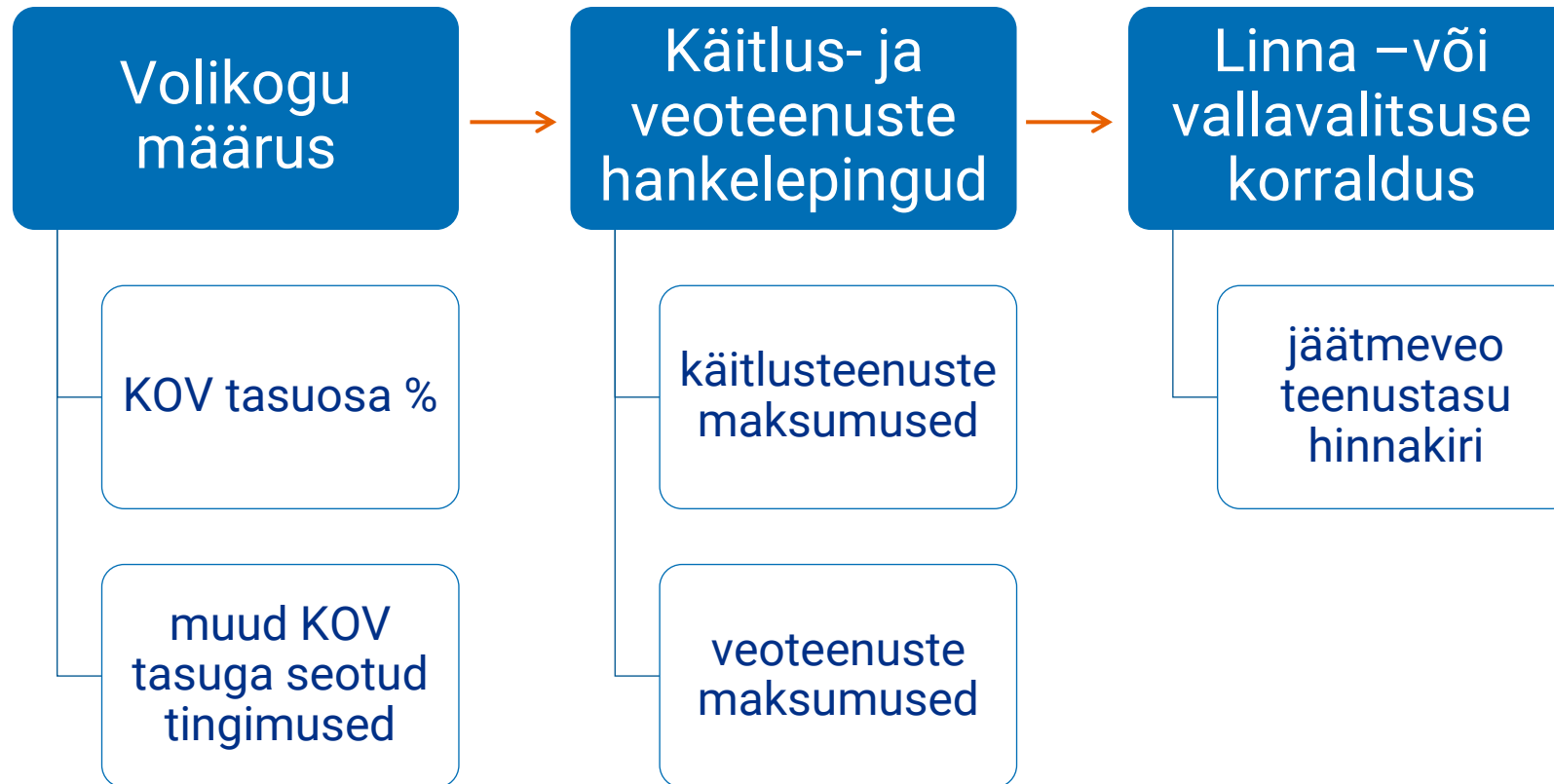

Alternatiivne KOJV: Kihnu, Ruhnu ja Vormsi

- KOJV korraldamise kohustus puudub, kuid on õigus koguda jäätmehooldustasu.
- Kehtivad üldiselt samad reeglid ja põhimõtted nagu teistel KOVidel.
- Tasu maksjaks on jäätmevaldaja.
- Tasu on fikseeritud summa kuus.
- Tasu suuruse määramisel võtab KOV arvesse kinnisasja liiki, pindala ja kasutusotstarvet.
- Esimesel aastal on tasu suurus kuni 1 euro kuus.
- Edaspidi:
 - tasu miinimum 1 on euro kuus
 - tasu maksimum on eelmisel aastal üle antud olmejäätmete hind jagatuna jäätmevaldajate arvuga.

Alternatiivse KOJV rakendamine

Lisateenused

Lisateenuste näited kehtivatest hinnakirjadest:

- jäätmemahuti rentimine
- värava, prügimaja ukse, tõkkepuu avamine/sulgumine
- konteineri käsitransport
- tagurdamine
- paberil kordusarve saatmine
- vooderduskoti paigaldamine jm

UUS: pakendite tekkekohalt kogumine, kus see pole kohustuslik.

- Jäätmeveo teenustasu osa on **otseselt seotud lisateenused** – lisatasu ei või küsida.
- Ülejäänud vabatahtlike lisateenuste eest võib küsida lisatasu.
- Kulude ristsubsideerimine – kas lubada või mitte?
- Jäätmevedaja ei tohi oma turgu valitsevat seisundit kuritarvitada ning lisateenuse **hind ei tohi olla** teenuse osutamise tegeliku kuluga võrreldes **ebaproportsionaalselt kõrge**.

Teenustasude muutmine

- Käitluse ja veohangete tingimustes **selgelt sõnastatud tingimused**, mille puhul saab teenustasude muutmist kaaluda.
- Muu on ettevõtte äririsk ja ettevõtte arvestab sellega pakkumuses.
- Teenuse **kulukomponendid pakkumuses**.
- Teenustasusid võib vajadusel ka alandada.
- Teenustasud võib indekseerida (tasusid korrigeeritakse kord aastas).
- Muutmine kooskõlas riigihangete seaduse § 123-ga.

Teenustasude muutmine saastetasu tõusu tõttu

- KOV jäätmehoolduseeskiri ja KOJV hankeleping
- Ainult saastetasu võrra ja selle rakendumisest alates (01.07.2026)
- Aasta keskmine jäätmete mahukaal veopiirkonnas
- Kuidas käideldakse - põletus või ladestus?
 - tavajäätmete ladestustasu tõus 60€/t
 - segaolmejäätmete põletustasu 60 €/t
 - muude tavajäätmete, v.a puidujäätmed, põletustasu 40€/t.
- Hankelepingus käitlusele seatud nõuded ja ettevõtte varasemad aruanded selle kohta (nt biojäätmetest 80% ringlusse)
- Võõrised – vedaja kohustused, kui on sobimatud jäätmed mahutis, vooderduskott?
- Millal hange välja kuulutati?
- Kas saastetasu pealt arvestatakse ka käibemaksu? Jah, sisendhinnad liidetakse kokku ja sellele lisatakse KM.
- RHS § 123 punktid 1, 2, 4, 7.

Teenustasude muutmine saastetasu tõusu tõttu

Riigihangete seaduse § 123 punktid 1, 2, 4, 7

Punkt 1: hankelepingu üldist olemust ei muudeta ja muudatuse väärtus **ei ületa** rahvusvahelist piirmäära ega **10 protsenti** kontsessioonilepingu algsest **maksumusest**

Punkt 2: ei muudeta hankelepingu üldist olemust ja muudatuse ulatus, sisu ja kohaldamistingimused olid riigihanke alusdokumentides **selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt ette nähtud**

Punkt 4: hankijale ettenägematud asjaolud, sh

*„Kui pakkumus esitati ja **riigihange kuulutati välja enne 19. maid 2025** (kui jäätmeseaduse ja pakendiseaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu esitati Riigikogule), ei saanud hankija ega pakkuja ette näha uusi saastetasu määrasid. Seega on eeldatavalt täidetud § 123 lg 1 punktis 4 sätestatud koosseis, ehk esineb hankijast sõltumatu ettenägematu sündmus ja normi alusel saab lepingus saastetasumäära muuta.“*

Punkt 7: muudatuse väärtusest sõltumata ei ole muudatus oluline.

Info

- KIK sulgeb KOV taristu, ringlussevõtu ja ressursitõhususe taotlusvoorud
 - Palun teavitage KIKi, kui on soov toetust saada
- KIK toetus KOV jäätmehoolduse arendamiseks - tähtaeg 29.05.
- Kas on vaja ministeeriumi tuge, et jäätmereformi muudatusi ellu viia?
 - nt kohtumine KOVi valitsuse/volikogu liikmetega.
- Artikkel KOV lehtedesse saastetasu mõju leevendamise kohta – palume levitada
- Jäätmereformi elluviimiseks juhendid veebis: Kohaliku omavalitsuse jäätmehooldus | Keskkonnaamet